F 293/2 ✓ 12995

სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

შაბათი 2 ივლისი 1918 წ

ერთობა

ფასი 40 კაპ.

გაზეთის ფასი: 1 თვით 9 მანეთი ცალკე ნომერი ყველგან 40 კაპ. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტრიქონი—1 მან. სამგლოვიარო განცხადება 15 მან. საჩქარო განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დილის 12 ს. ხელმოუწერელი წერილები არ იბეჭდება, დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალას რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ხელის მომწერლებმა ფული ... სით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ, почтов. ящ. 199. Редакція „Эртоба“. სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს. რედაქციაში პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, გოლოვინის პროსპექტი № 12. Тифлисъ, Головинскій проспектъ № 12).

ტელეფონი 16—62.

№ 135 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 135

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

Тбилисский Филиал ... Библиотека ...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1019

სრულიად საქართველოს საკათალიკოსო საბჭო და სასამართლო გლოვით აუწყებს ქართველ ერს, რომ ამა თიბათვის 27 მამა ანტონ მარტყოფის მონასტერში ღვთით მიიცვალა უწმინდესი და უნეტარესი კათოლიკოსი პატრიარქი საქართველოისა

კირიონ II

პანაშვიდები ყოველ დღე შუადღის 12 საათზე და საღ. 7 საათ. კათალიკოსის კარის ეკლესიაში. დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული.

ღრმათ დამწუხრებულნი მეუღლე საშა, პატარა შვილები გიორგი და ალექსანდრე მელიმონაძეები, ძმა მიხეილ, ძმისწულები: კასიანე, მიხაკო და ნესტორ, დისწულები გიორგი სალუქვაძე და იაკინთე ქარცივაძე. რძლები პელაგია და ეფემია აუწყებენ ნათესავთ, მეგობრებს და ნაცნობთ, რომ 22 ივნისს ბათუმში ვერაგულათ მოკლეს

აბესალომ გიორგის ძე მელიმონაძე

რომლის დაკრძალვა მოხდა 25 ივნისს ქ. ბათუმში.

ღრმად დამწუხრებული და უნუგეშო ანნა სარკისას ასული ლეჟავასი—შვილებით შალვა, ვლადიმერ და მარიამით აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ პირველი—ძვირფასი დაუვიწყარი ქმრისა დანარჩენის დაუვიწყარ მამის

ლუკა გრიგოლის ძე ლეჟავას

ტრაგიკულად გარდაცვალებას. მოკლულ იქნა 28 ივნისს, საღამოს 8 საათზე. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 7 საათზე—ბინაზე, ფოსტის ქუჩა № 8, (ავლაბარი). გამოსვენება 3 ივლისს დილის 11 საათზე, წმ. მარინეს ეკლესიაზე. დაკრძალვა პეტრე-პავლეს სასაფლაოზე. (2—1)

არტემა სარკისის ძე ხადატსკი ოჯახობით, დედით და დით მარიამით—აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ ძვირფასი სიძის

ლუკა გრიგოლის ძე ლეჟავას

ტრაგიკულათ გარდაცვალებას. დაკრძალვა 3 ივლისს დილით ორშაბათს. (2—1)

ღრმად დამწუხრებული—ევგენია სარკისას ასული, შვილები თამარა და ნინოთი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ ძვირფასი

ლუკა გრიგოლის ძე ლეჟავას

ტრაგიკულად გარდაცვალებას. დაკრძალვა მოხდება ოთხშაბათს 3 ივლისს. (2—1)

ამხანაგები და მომუშავენი სასადილო „ყაზბეგისა“ ულრმესი მწუხარებით აუწყებენ ამხანაგებს და ნაცნობთ ძვირფასი ამხანაგის

ლუკა გრიგორის ძე ლეჟავას

ტრაგიკულად გარდაცვალებას. (2—1)

ღრმად დამწუხრებული და გულდამწვარი რაჟდენ თეიმურაზის ძე (თომას ძე) კაკულია და ქეთევანი (ბუდუ) ანჯაფარიძისა დგებუაძის ასული, ულრმესი მწუხარებით სთხოვენ ნათესავთ მობრძანდენ სოფ. ბანძაში შაურიკარის წმინდა გიორგის ეკლესიაში 3 ივლისს (ახალი სტილით) დილის 10 საათიდან, სადაც გადახდილ იქნება გარდაცვალების წლის თავზე წირვა და პანაშვიდი პირველის დაუვიწყარის და უსაყვარლესის მეუღლის და მეორისა ძვირფასის ასულის

ნინუცას (კატუცის)

სულის მოსახსენებლად. (1—1)

მოითხოვეთ სამკურნალო

ბორჯომის წყალი

...რთად-ერთი წარმომადგენელნი მიწათმოქმედების სამინისტროსი ბორჯომის წყლის ექსპლოატაციისა, ამით აუწყებს ბითუმათ („პარტიობით“) მყიდველებს, რომ ფასადებით და ნისიათ წყალი არავის გაეგზავნება. ვაგონების დაუყონებლივ მოწოდება უზრუნველყოფილია.

მისამართი: ბორჯომის კანტორა, „ბორჯექსპორტი“. (15—1)

განცხადება

...ქართველოს რესპუბლიკის ჯარის გამოკვების საინტენდატო ნაწილი სასურსათო ...ქმის სამინისტროსთან შეთანხმებით, ამით აცხადებს, რომ ჯარისთვის საჭიროა, ...რბალი, ქერი (შვრია), სიმინდი და თივა. ზემო ჩამოთვლილი სურსათი მიიღება ...ინტენდანტო სასურსათო საწყობებში და რკინის გზის სადგურებზედ სახაზინო ...ომრებით. მსურველთ უნდა შემოიტანონ საინტენდანტო ნაწილში განცხადება, ...ადაც დასახელებული უნდა იყოს რაოდენობა და ფასი სურსათისა, აგრეთვე ადგილი, სადაც ჩააბარებენ სურსათსა.

მისამართი: ნიკოლოზის ქუჩა № 51. (3—3)

ხელოვნური, მაღალი ხარისხის

ყინული

იყიდება ნაჭრობით და ბითუმათ საწყობ „გაზოლიოდში“

ეროვნული უმცირესობანი

საქართველოს რესპუბლიკის იდეა თანდათან იკიდებს ფეხს. არა თუ მოყვრები, მტრებიც რწმუნდებიან, რომ ამ პოლიტიკურ ერთეულს შეუძლია არსებობა.

თუ წინეთ მას ყველა ცხვირ აბზუებით უყურებდა, ახლა ამის ნაცვლათ ანგარიშს უწევენ. ეროვნულმა უმცირესობამ რომელნიც საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ცხოვრობენ, ასეთივე ფაზა განიცადეს. პირველათ ისინიც არას გამოელოდენ ამ ახალი ჩასახული სახელმწიფოსაგან. ახლა კი ისინიც ხედავენ, რომ რესპუბლიკას შეუძლია ასე თუ ისე უზრუნველყოს მათი არსებობა უფრო უკეთ, ვინემ წინანდელ ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკას, როცა ერთა ბრძოლა და სისხლის ღვრა ნორმალურ მოვლენათ იყო გადაქცეული. აქედან იბადება ინტერესი საქართველოს რესპუბლიკის ნაციონალურ საბჭოსადმი, რომელიც პარლამენტის როლს ასრულებს. ისტორიულ პირობების გამო ამ საბჭოში მოხვდენ მხოლოდ ქართველი ერის წარმომადგენელნი. დანარჩენ ეროვნებათა წარმომადგენლობის საკითხი კი, თუმცა პრინციპიალურათ დაისვა, მარა პრაქტიკულათ არ გადაჭრილა. ამიტომ ამ ბოლო დროს ეროვნებათა უმცირესობაში დაიბადა სურვილი და მისწრაფება თავის რესპუბლიკის ბედ-იღბალში მონაწილეობის, რესპუბლიკის ფარგლებში თავის ინტერესების დაცვის და თავის მოქალაქეობის განმტკიცების. დემოკრატიულ რესპუბლიკას შეუძლია მხოლოდ სიხარულით მიეგებოს მათ ასეთ მისწრაფებას. ამიტომ მოქალაქეობის უფლების გამორკვევასთან ერთად დაუყონებლივ უნდა მოხდეს მოწვევა ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენლების. ეროვნული საბჭო უკვე შეუდგა კანონმდებლობითი მუშაობას, წინ აურიდებელი საქმეები უძევს მას გადასაჭრელათ. და ყველა ეს საქმეები არ შეიძლება არ ეხებოდენ სხვა ერის წევრთაც.

ეროვნულმა საბჭომ უკვე მიიღო პროპორციონალური პრინციპი დანარჩენ ეროვნების წარმომადგენელთა მოსაწვევათ.

ახლა დაგვრჩენია მხოლოდ ამ პრინციპის რეალიზაცია. და საბჭომ უნდა ამ მხრივ არ დააყოვნოს საჭირო ნაბიჯების გადადგმა. ეს კიდევ უფრო შეაკავშირებს საქართველოსთან მის ტერიტორიაზე ცხოვრებ ყველა ელემენტებს და ბოლოს მოუღებს იმ უთავბოლო და დამღუპველ განგაშს, რომელსაც დღეს აწარმოებენ უკმაყოფილო ელემენტები.

დრო არ ითმენს, საჭიროა სწრაფი შემოქმედებითი მუშაობა.

ვინ აჯანყდა?

ჩვენ ვებრძოდით მეფის თვითმპყრობელობას, რომელიც ერთ მუჭა მემამულეებს და მოხელეებს ემსახურებოდა. ხალხი—მუშა და გლეხი მონობის უღელში იყო გაბმული. ყოველგვარი თვითმოქმედება ჩახშობილი იყო.

თვითმპყრობელობის ბატონობა განსაკუთრებით საგრძნობი იყო განაპირა კუთხეებში, კერძოთ ჩვენში. მოხელეები მოვალენი არ იყვენ სცოდნოდათ ხალხის ენა და ზნე-ჩვეულება.

ერთი სიტყვით მეფე მართავდა ქვეყანას არა ხალხის სურვილისამებრ, არამედ „ნებითა ღვთისა“.

რევოლიუციამ შესცვალა ასეთი მდგომარეობა და განთავისუფლებულ ხალხს საშუალება მიეცა თავის ნებაზე მოაწყოს ცხოვრება. მთავარი კითხვა, რომელიც ახალ მთავრობას აქვს გადასაწყვეტი—ეს მიწების მოწესრიგებას ეხება. ამ მხრით პირველი მნიშვნელოვანი ნაბიჯი უკვე გადადგმულია: მუქთახორა მემამულეებს მიწები უკვე ჩამოერთვა და მთელი ხალხის კუთვნილებათ არის გამოცხადებული, საჭიროა დაწყებულ საქმის დაგვირგვინება და გლეხკაცობის უზრუნველყოფა მიწით, ისე რომ მოდავე მას არავინ ყავდეს. ახალ მთავრობას ბევრი რამ აქვს გასაკეთებელი სხვა მხრივაც და ის იმოქმედებს ხალხის სურვილისამებრ. ჩვენი მთავრობა, რომელშიაც მონაწილეობენ ხალხისთვის თავდადებული პირები თავის ნებაზე კი არ მოქმედობს, არამედ ის პასუხისმგებელია ეროვნულ საბჭოს წინაშე. ეროვნული საბჭო კი ხალხის მიერ არის არჩეული.

[illegible] ხალხის მიერ არჩეულნი აღარ გამოხატავდენ ხალხის ნება სურვილებს, მაგრამ ვინ უნდა გადასჭრას ეს კითხვა? ცხადია თითონ ხალხმა, რომელიც ახალ არჩევნებს მოახდენს. ამისთვის უკვე მიღებულია ზომები რომ მოწვეულ იქნას საყოველთაო ხმის მიცემით დამფუძნებელი კრება. ეს უკანასკნელი გადასწყვეტს, თუ როგორ შეცვლილა ხალხის სურვილები.

დემოკრატია ყველგან ამ გზით დადის. ხალხის სურვილს ყველგან პატივისცემით ეპყრობიან ხალხის მოკეთენი.

მაგრამ ხალხის გუშინდელი მტრები ისევ არსებობენ. ესენი არასოდეს არ დათმობენ ნებით თავის ბატონობას და მოპოვებულ დროს ხელიდან არ გაუშვებენ, რომ ძველი დრო ისევ უკან დაიბრუნონ.

როგორია ხალხის მტრების გზა? ისინი, რასაკვირველია, ვერ დაემყარებიან ხალხის მიერ არჩეულ პირებს, ვერც ახალ არჩევნებს, რადგან იციან, რომ ხალხი მათ არ მიემხრობა. ამიტომ ადგიან ისინი აჯანყების და უწესოების გზას. მათ კარგათ იციან, რომ რაც მეტს არევ-დარევას გამოიწვევენ, მით მეტს გასაჭირში ჩააგდებენ ხალხს. მაგალითისთვის ავიღოთ საქართველოს სამხედრო გზა: ამ გზის ხელში ჩაგდებით მოგვისპეს საშუალება კავკავიდან სურსათის შემოტანისა. ამით სარგებლობენ პურბლია-ვაჭრები, რომელნიც გადამალულ პურს ერთი ათად უმატებენ ფასს. მემამულეც დიდ სიკეთეს გამოელის ამ არეულობებიდან: მართალია აჯანყების მონაწილეთაგან ზოგიერთები მემამულეებსაც იკლებენ, მაგრამ ამით ზარალობს თითო-ოროლა პირი, საერთოდ მემამულეები კი მოიგებენ. მოვიგონოთ უკრაინა: იქაც უწესოებებს ახდენდენ სწორეთ ისე, როგორც დღეს დუშეთის და ლეჩხუმის მაზრაში. ამით ისარგებლეს მემამულეებმა, ტახტზე წამოსკუპეს გეტმანი და მიწები დაიბრუნეს.

ჩვენც ასეთსავე ყოფას გვიმზადებენ: ანგრევენ ხალხის ორგანიზაციებს, რომ ძალდატანებით ჩაიგდონ ხელში ძალაუფლება. მერე სად ხდება ეს აჯანყებები? დუშეთში, თიანეთში, ლეჩხუმში და ჯავის რაიონში. სად იყვენ ეს კუთხეები მაშინ, როცა ხალხი თვითმპყრობელობას ებრძოდა? დუშეთის მაზრას ეძინა, ხოლო ოსეთი სტრაჟნიკებს და მთავრობის მამასახლისებს იძლეოდა გლეხების დასამშვიდებლათ.

დღეს ესენი ხალხს ებრძვიან. ვინ არიან ესენი? ღალატობენ თუ არა ხალხს? შებღალეს თუ არა მათ ხალხის წმიდათა წმიდა?

ჩვენ კარგათ ვიცით, რომ აჯანყებულთა შორის მოიპოვებიან თითო-ოროლა ჩვენი ყოფილი ამხანაგები, ეგრეთ წოდებული ბოლშევიკები. ერთს დროს ესენი ჩვენთან ერთად იბრძოდენ ძველი მთავრობის წინააღმდეგ და ხალხთან იყვენ. დღეს ესენი ხალხს გადაუდგენ და მისი მტრების ბანაკში გადაბარგდენ. მართალია, ისინი კიდევ ურცხვად უწოდებენ თავის თავს სოციალისტებს, მაგრამ იუდა ხომ იუდაა, რაც კარგი სახელი არ უნდა უწოდოს თავისთავს?

აი ასეთი ხალხი ახდენს დღეს აჯანყებას, ეს მოღალატე ხალხი ცდილობს სახალხო მთავრობის ჩამოგდებას და მოქმედების გასაადვილებლათ სოციალისტურ სამოსელში ეხვევა.

საქართველოს დიდი და შეგნებული ნაწილი: გურია, იმერეთი, ქართლი და კახეთი კარგათ იცნობენ ამ ცხვრის ტყავში გახვეულ მგლებს. შეუგნებელი გლეხობა კი სუსტია მათთან ბრძოლაში.

საქართველოს შეგნებული ნაწილის მოვალეობაა ხელი შეუწყოს მთავრობას წესიერების აღდგენაში.

ბოლგარია

აშკარაა, რომ ბოლგარია ვერ შეურიგდებოდა ამიერ-კავკასიის ოსმალეთის მიერ დაპყრობას. ოსმალეთის მეტად გაძლიერება ნიშნავს ბოლგარიის დაუძლურებას. დღევანდელი მეგობრები შეიძლება ხვალ ერთმანეთს დაეჯახონ და მაშინ გაძლიერებული ოსმალეთი ადვილად დაამარცხებდა დღეს უფრო ძლიერ ბალკანეთის სახელმწიფოს. ცოდნე პირების გადმოცემით რადოსლავოვის კაბინეტის გადადგომა ნიშნავს ბოლგარეთის მიერ უფრო დამოუკიდებელ პოლიტიკის წარმოებას. შესაძლებელია, თუმცა ნამდვილი ცნობა ამის შესახებ არ გვაქვს, რომ მალინოვის ახალი სამინისტრო იყოს უფრო რუსოფილური. ეჭვს გარეშეა, რომ ბოლგარიის ფართო საზოგადოება რუსეთს მტრულად არას დროს არ უცქეროდა შეცდომით, თუ ნამდვილად. ის რუსეთს თავის განმათავისუფლებლად სთვლიდა. ასეთი სულიერი განწყობილება დარჩა ომის დროსაც. ამასთან უნდა მივიღოთ მხედველობაში, რომ ბოლგარია ევროპიული, დემოკრატიული სახელმწიფოა და სრულებით არ არის მათაყვანებელი ეგრედ წოდებულ აზიის კულტურის და მისი ვითომდა მატარებლის. ჩვენ არ ვიცით, რამდენათ მწვავე იქნება ეს კონფლიქტი, მაგრამ ერთის თქმა თამამად შეგვიძლიან. ჩვენ არ გვწამს ოსმალეთ-ბოლგარიის ხანგრძლივი მეგობრობა, როგორც არ გვწამდა იაპონია—ამერიკის მტკიცე კავშირი. ამისთანა პირობებში ბევრი ახალი პოლიტიკური კომბინაციებია მოსალოდნელი.

ბ. თეკლ ოული.

გიორგი ვალ. პლეხანოვი

გლოვის საღამო.

29 ივნისს თფილისის პროლეტარიატმა თავის დიდი მასწავლებლის გ. ვ. პლეხანოვის ხსოვნის აღსანიშნავათ გადაიხადა სამოქალაქო პანაშვიდი. საღამო—პანაშვიდს აუარებელი ხალხი დაესწრო. თეატრის შესავალი მორთული იყო ყვავილებითა და მწვანე ფოთლებით. დათალხულ სცენის სიღრმიდან მოსჩანდა გ. პლეხანოვის სურათი. შუაგულ სცენაზე მაგიდას უსხდენ ნოე ჟორდანია, ირ. წერეთელი, კ. ჩხეიძე, მ. სმირნოვი, ვლ. ვოიტინსკი და სხ.

პანაშვიდი გახსნა ნოე ჟორდანიამ, რომლის წინადადებით დამსწრე საზოგადოებამ ფეხზე ადგომით პატივი სცა დიდი მასწავლებლის ხსოვნას. სიმებიან ორკესტრმა კ. ფოცხვერაშვილის ლოტბარობით შეასრულა შოპენის სამგლოვიარო მარში.

ამის შემდეგ დაიწყო მოხსენებები. პირველი მოხსენება გააკეთა ნოე ჟორდანიამ შემდეგ თემაზე: „გ. ვ. პლეხანოვი, როგორც დამაარსებელი რ. ს.-დ. მ. პარტიისა“, მომხსენებელმა აღნიშნა, თუ რა საზოგადოებრივი მოძრაობა არსებობდა გ. პლეხანოვის გამოსვლამდე, როგორ ჩაუყარა საფუძველი ს.-დ. მუშათა პარტიას და რა დიდი როლი ითამაშა ამ საქმეში გ. პლეხანოვმა.

— და ასეთ ადამიანს...—ამბობს ნოე ჟორდანია, მას უნდოდა განეგრძო სიტყვა, კიდევ ეთქვა რამე დიდ მასწავლებელზე, მაგრამ თვალები ცრემლებით აევსო, ვეღარ მოახერხა სიტყვის გაგრძელება. ვინ იცის, რა მწუხარების ქარიშხალი აფორიაქებდა ამ დროს ქალარა ბელადის გრძნობებს!..

მოხსენებებს აკეთებენ აგრეთვე კ. ჩხეიძე, ირ. წერეთელი, მ. სმირნოვი, ილაპარაკა ვლასა მგელაძემ. იყვენ კიდევ ჩაწერილი ორატორები, მაგრამ ვინაიდან უკვე გვიანი იყო, ნოემ საღამო დასრულებულათ გამოაცხადა და სანამ დაიშლებოდენ, მის წინადადებით იმღერეს „მსხვერპლათ დაეცით“. *)

(დეპეშები).

ოზურგეთი. გურიის კომიტეტი სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიისა გამოსთქვამს ღრმა მწუხარებას დიდი მოაზროვნის და მუშათა ინტერესების დამცველის გიორგი ვალ. პლეხანოვის გარდაცვალების გამო.

ხონი. ხონის რაიონის სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციები გამოსთქვამენ ღრმა მწუხარებას თავის ბელადის და მასწავლებლის გარდაცვალების გამო.

ჩოხატაური. ამაღლების რაიონის კოლექტივი სოც.-დემ. მუშ. პარტიისა ღრმა მწუხარებას გამოსთქვამს დიდებული მასწავლებლის, სოც.-დემ. პარტიის დამაარსებლის გ. ვ. პლეხანოვის გარდაცვალების გამო.

ხაშურის ქალაქის საბჭო [illegible] ხარებას გამოსთქვამს რუს. [illegible] პარტიის დამაარსებლის გ. ვ. პლეხანოვის გარდაცვალების გამო.

ყვირილის ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანიზაცია ულრმეს მწუხარებას გამოსთქვამს გ. ვ. პლეხანოვის გარდაცვალების გამო.

ოზურგეთის ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანიზაცია უერთდება საერთაშორისო მუშათა კლასის მწუხარებას მარქსიზმის უბადლო თეორეტიკოსის გიორგი პლეხანოვის დაკარგვის გამო.

პროვოკაციის ქსელი

ლეჩხუმელი ბოლშევიკები.

ქუთათური ესერების „რევოლიუციონური ნობათი“ გადმოგვცემს (27 ივნისის ნომერი): „როგორც ლეჩხუმიდან ჩამოსულები გადმოგვცემენ, ლეჩხუმელი ბოლშევიკები ქუთაისისაკენ კი არა, არამედ—კავკავისაკენ წასულან, სადაც შეუერთდებიან რუს-ბოლშევიკებს და შემდეგ თფილისზე გაილაშქრებენ“.

აი მოკლე, მაგრამ საგულისხმიერო ცნობა.

რა მიზანი აქვთ ლეჩხუმელ ბოლშევიკებს, თუ კი მართლა ასეთი ხალხი იქ სინამდვილეში არსებობს, როცა კავკავში მიდიან რუს-ბოლშევიკებთან?

რას ეტყვიან ლეჩხუმელი ბოლშევიკები, რას შესჩივლებენ რუს-ბოლშევიკებს?

ჩრდილო კავკასიაში, ოსეთში და სხვა განაპირა თუ ჩვენი ქვეყნის მოსაზღვრე ქვეყნებში დიდი ხანია იდეური ბოლშევიკები ნიადაგს ამზადებენ საქართველოს „კონტრ-რევოლიუციონური მთავრობის“ ჩამოსაგდებათ. შინაური ძალით რომ ვერას გახდა ეს ხალხი, გარეშე ძალას მიმართეს დასახმარებლათ.

ჩვენში ცნობილ მოღვაწეთა ფილიპე მახარაძის, სერიოჟა ქავთარაძის, გიორგი ჩხეიძის და სხ. „იდეურ“ ბოლშევიკთა ამ ნიადაგზე მოღვაწეობას, დახმარებას გაუწევენ, თუ შეიძლება ასე ითქვას, ლეჩხუმელი ნაძირალა ბოლშევიკები.

ესენი შეიარაღებული მივლენ კავკავშია, აუწერენ რუს-ბოლშევიკებს საქმის ვითარებას, ეტყვიან: ბურჟუების და თავადების დამცველი მენშევიკები აოხრებენ ჩვენს სოფლებს და დაგვიხსენითო!

ამით გასამართლებელი საბუთი მიეცემა იმ ნაწერს, რომელიც ამ ჟამათ მრავლათ მოიპოვება რუსულ ბოლშევიკურ გაზეთებში ამიერ-კავკასიის თუ საქართველოს მენშევიკების „სამხეცის“ შესახებ.

გამოეწყობა ჯარი საქართველოს წინააღმდეგ გამოსალაშქრებლათ ლეჩხუმელი ბოლშევიკების შეთაურობით.

აქ გასაკვირველიც არაფერი იქნება. რუსის ნაცარქექია ბოლშევიკებმა ხომ ქვეყნის განთავისუფლება დაისახეს მი[illegible]ნათ მონობისაგან!

ჩვენს შინაურ საქმეებში ეს იქნება გარეშე, უხეში ძალის ჩარევა სოციალი[illegible] მის სახელით.

ვინ იცის, ასეთ შემთხვევაში რამდენ[illegible] გაიძვერა არამზადა რუსი გინდ სხვა ერ[illegible] შავრაზმელი არ დადგება სოციალიზმ[illegible] დროშის ქვეშ და არ წამოვა ჩვენი ხალხის გასანადგურებლათ?

ბოლშევიკები ამას ან[illegible] ვენ ისე, როგორც ლენინი არ უწევენ საზოგადოთ ანგარიშს არაფერს, თუ კ[illegible] მათი „მიზანი“ მიღწეული იქნება.

რა უნდა ვუწოდოთ ასეთ მოქმედებას? განა ეს მშობელი ერის წინაშე ჩადენილი ღალატი არ არის?

განა ეს არ არის გარეშე ძალის შ[illegible] მოყვანა ცეცხლითა და მახვილით?

მაგრამ ამას ჩვენში ნაკლებ ყურა[illegible] ღებას ვაქცევთ!

როდესაც მაგალ., გურიაში ცნობ[illegible] ნასტრაჟნიკალი დიმიტრი მგელაძე თათრეთში გაიპარა და იქ საწინა[illegible] დეგო საქმეებს აკეთებდა და აკე[illegible] ხალხი მის შესახებ ამბობს,—მოღ[illegible] ტეაო.

როდესაც ფილიპე მახარაძე, სერ[illegible] ქავთარაძე, გიორგი ჩხეიძე და [illegible] საქართველოს გარეშე საქართველ[illegible] უსისიანებენ სხვადასხვა ჯურის ხ[illegible] ნუ თუ ეს ღალატი არ არის?..

დიდათ გვეჯავრებოდა ბოლშევიკ[illegible] მამია ორახელაშვილი ამას წინათ [illegible] გაზეთში მოთავსებულ ცნობას, [illegible] ვაჟბატონი სხვებთან ერთად დ[illegible] ოსებში თუ ჩრდილო კავკასი[illegible] იწვევა საქართველოს წინააღმდეგ [illegible] ვოკაციისო.

*) ნ. ჟორდანი[illegible] და სხვა მო[illegible] შემდეგ ნომერ[illegible]

136

ქუთაისურ ესერების „რევოლუციონურ ნომიში," სადაც „ტანჯულმა" ბალშევიკებმა ჰპოვეს თავშესაფარი, ის სწერს: „თვითონ გასაგებია, რომ ორგანო ამ პარტიისა, რომელმაც უფსკრულში გადაჩეხა ამიერ-კავკასიის შრომიერი ხალხის რევოლუცია, სიმართლეს ვერ იტყოდა, მათი მხოლოდ ჩვეულებრივი პროვოკაცია და საშინელი ცილისწამება პოლიტიკურ მოწინააღმდეგეებზე".

და ამას სწერს ის ადამიანი, რომელსაც მთელი თავისი პოლიტიკური მოღვაწეობა უკანასკნელი ხანის მართლა პოლიტიკურ მოწინააღმდეგეებზე ე. ი. მენშევიკებზე და მათ მეთაურებზე ცილისწამებას მოაქონდა!

აბა მოიგონოს მამია ორახელაშვილმა თავისი ლიტერატურული მოღვაწეობა ქაქუაში—რაებს არ სწეროდა ის ამიერ-კავკასიის მენშევიკების კონტრ-რევოლიუციონერობაზე?

მოიგონოს აგრეთვე თავისივე წერილები ბათუმის რუსულ „ზარევესტნიკში" მოთავსებული მისი პოლიტიკური მოწინააღმდეგების შესახებ იმ დროს როცა ბათუმის ოლქის საზღვრებს ოსმალთა ჯარები უახლოვდებოდა და თვით ბათუმის ნავსადგურში გახურებულით რუსი—მატროსები ემზადებოდნენ ბათუმის დასარბევათ. თუ ცილისწამება არ ჰქონდა დასახელ. მიზნათ ბატონ ორახელაშვილს, რათ ახსნა მან იმავ გაზეთში რუს-მატროსების თფილისში ალექსანდროვის ბაღში მომხდარი ამბები თავისებურათ, პროვოკაციულათ?

მიზანი აშკარა იყო: ასეთი „შერჩეული მასალებით" ხულიგანი-მატროსების ამბოხება ბათუმს წინააღმდეგ ზურგში მახვილის ჩაცემა იყო ჩვენი ხალხისთვის იმდროს, როცა მტერი ემზადებოდა მკერდში მახვილის ჩასაცემად!

ამ გვარსავ მოღვაწეობას არ ეწეოდენ ბოდუ მდივანი და სხვა ბალშევიკები იმ ხანებში საქართველოში?

მაგრამ ეჭომ მ. ორახელაშვილს მაინც შესწყდა გამბედაობა სთქვას: „სიტყვის ამოჭრა რიდის გააჩენს ზინას „ერთობის" რეაქციაში, სადაც დიდი ხანია გულიანი ნიდელია დაჭერებული და პროვოკაციის მჭვარტლი მელანში ამოწუწული კალმები სისხლიან ბიდამ ჟამს ჩვენი პარტიის სისხლში ჩალრხობაზე".

ნუ გაგიკვირდება, მკითხველო, როცა ის ბალხი, რომელიც ... მოქმედობას მართლა დასამარა რუსეთის დიდი რევოლუცია, ჩვენ გვიწერს ამის შესახებ ამიერ-კავკასიაში!

ის ბალხი, რომელიც ნაძირალებთან ...ენ გვებრძოდა და გვებრძვის, ...უბნურმა ბრძოლამ მრავალი ...ოპცილია ამხანაგები ჩამოჩო... ...ში და ლესია? ახრობს, გამომდიგარი და გაიძახის: „ჩვენი პარტიის სისხლში ჩარხობაზე სისხლინეო".

აბა ჩამოთვალოს მამია ორახელაშვილმა რომელი იდეური ბალშევიკი შთანთქა სამოქალაქო ომის კოცონმა, რომელიც ეგრე გაახილეს ბალშევიკებმა ჩვენში და ლდვიდენ! ამის შემდეგ მოიგონოს ბატონმა ორახელაშვილმა ნაძირალებთან ბრძოლაში დაღუპული ჩვენი სოციალისტი ამხანაგები, რომლებიც ერთ დროს მის ამხანაგებათაც ითვლებოდნენ და იქ და გაწითლდება, ნურც გაფითრდება ამას მოგონებაზე!...

ასეთ რაიმეს მისგან ჩვენ აღარ მოველით!...

დეპეშები

(ამიერ-კავკასიის დეპეშათა სააგენტო).

30 ივნისი.

ბერლინი. დასავლეთის ფრონტი. ლისის ჩრდილოეთით ძლიერი საარტილერიო სროლის შემდეგ ქვეითი ჯარების ბრძოლა დაიწყო. მერისზე სამჯერ მოტანილი იერიში მტრის დიდი ზარალით დამთავრდა. მტერმა შესძლო ვიწერითის ბრძოლის ხაზის შუა გულში შემო... ...ერიშით მტრის შემოტევა შეჩერებულ იქნა. მრავალმა ჩრდილოეთით მტრის ერიშის საარტილერიო სროლით მოიგერიეთ. დანარჩენ ფრონტებზე დამით. გაძლიერებულ საარტილერიო სროლა დილით შესუსტდა. ბევის სამხრეთ-დასავლეთით მტრის ერიერიშები მოიგერიეთ. მდ. ენის ჩრდილოეთით ფრანგებმა იერიშები მოიტანეს. ამბოლეთან მტრის იერიშს [illegible] ...ტრის მახლობლათ მტერმა ...ომდენ რამდენ...ში წინ წამოწევა, მაგრამ ჩვენ კონტრ-იერიშით უკან დაგაბრუნეთ. მტრის ცდამ, რომ აფარებინა ...ხების ავტომობილით ქვეითი ჯა... ...ლის გაიდევნებინა იერიში, გასა... ...ს არ დაუჩრა. ვილლერ-კოტერის ...ში ჩვენ დავიჭერით მტრის და ...ეიდი წამოვიყვანეთ. რეიმსის სამხრეთ ...ლეგლით ტყვეთ წამოიყვანეთ 20 ...ოლდე. საჰაერო ბრძოლაში მტერს ...ეთ ზარალი მივაყენეთ. ჩამოვაგდეთ ...რის 19 აეროპლანი.

1 ივლისი.

ბერლინი. დასავლეთის ფრონტი. ლი... ...რდილოეთით მთელი დღე ...ლიე... რებული საარტილერიო სროლა იყო, რაიც საღამოს ...ა ფრონტებზე—იმერ-მარნეს შორის გაძლიერდა. ურსის სამხრეთით ჩვენ წამოვიყვანეთ ტყვეები.

პარიზი. ლისის სამხრეთით ჩვენ გავაუმჯობესეთ ჩვენი მდგომარეობა და წამოვიყვანეთ 100 ტყვე. დანარჩენ ფრონტებზე სიწყნარეა.

ვენა. გუშინ დილის სამ საათზე ჩვენს პოზიციებს ზიებენ-გემინდიდან აუტეხეს საშინელი საარტილერიო სროლა. ამას რამდენიმე საათის შემდეგ მოყვა ძლიერი იერიში კოლ დელ-როსოსა და მონტე - დი - ვალლე - ბელას შუა. მონტე-დი - ვალლე-ბელასთან იტალიელები შემოიჭრნენ ჩვენს სანგრებში, მაგრამ ქვეითი ჯარის დახმარებით მტერი „გუ-ვაქციეთ. სიზემოლსა და ზიაგოს შუა ნაწილობრივი იერიშები მოვიგერიეთ საარტილერიო ცეცხლით. დანარჩენ ფრონტებზე საარტილერიო ბრძოლაა.

ბუქარესტი. 30 ივნისი. პარლამენტმა გუშინ მოკლე კამათის შემდეგ დაადასტურა საზავო ხელშეკრულება. საზავო პირობების წინააღმდეგ ილაპარაკეს მხოლოდ ტრანკუმ, გოგენკუმ, კოდრიანმა, კუზამ და აგრეთვე გენ. ავერესკუმ, რომელმაც სთქვა, რომ თუმცა ფრონტზე პირველათ მე ვსთქვი სიტყვა „ზავი", მაგრამ ასეთ საზავო ხელშეკრულების მიღება მე არ შემიძლიაო.

უკანასკნელი ცნობები

თიანეთი

თიანეთის მცხოვრებლებმა დააპატიმრეს მაზრის კომისარიატის მდივანი ი. ბოძაშვილი, ამ. კომიტეტის მდივანი ნ. ნადიბაიძე და ვ. ტუხაშვილი. ისინი რამდენჯერმე გამოიყვანეს დასახვრეტად, მაგრამ ჯერ ჯერობით უპატიებიათ. მაზრის კომისარის თანაშემწე ა. ზურაბაშვილი გაიქცა.

დუშეთი

მთავრობის რაზმი სამი მხრით მიდის დუშეთისაკენ. ერთი ნაწილი სოფ. მიქელაულიდან, მეორე—ქსანიდან, მესამე—სოფ. წილკანიდან. სოფლები იარაღს აბარებენ რაზმს, ზოგიერთები იხიზნებიან, მხოლოდ როცა უხსნიან ჯარის ჩამოსვლის მიზანს, ისევ ბრუნდებიან თავიანთ ოჯახებს. რაზმს ხელმძღვანელობს პოლკოვნიკი კონიაევი. რაზმი მცხეთას 12 ვერსით არის დაშორებული. გზა და გზა, სხვათა შორის, ორგანიზაციებსაც აწყობენ. შეტაკება არ მომხდარა. „ბანდები" იფანტებიან პროვინციებიდან ჩამოსული მაშველი ჯარებით.

თიანეთი

თიანეთში სიწყნარეა. კომისრები თავიანთ მოვალეობას ასრულებენ ამ დღეებში შედგებიან, ზოგიერთები უკვე შედგნენ.

სოხუმი

კოდორის სიმაგრეები ჩვენი ჯარის ხელშია. ოსმალთა დესანტის გადმოსხმის შემდეგ მთავრობას ცნობები არ მიუღია.

მიხაილოვო

28 ივნისს 15 შეიარაღებული ოსი თავს დაესხა მეზობლის და მოითხოვეს ფული ბალშევიკების სახელით. დამცველებს დაედევნენ სახალხო გვარდიელები. ერთი მოკლეს, სამი დაჭრეს.

ახალციხე

ჩვენს მეურმეებს, რომლებსაც გადმოჰქონდათ სურსათი და სამხედრო მასალები ახალციხიდან, თავს დაესხა თათრების ბრბო და წაართვეს დაახლოებით ასი ურემი ტვირთი ხარ-კამეჩებიანათ.

გორი

გორის მაზრაში საერთოდ სიწყნარეა. დაიწყო სახალხო გვარდიის მობილიზაცია.

თფილისი

29 ივნისს გერმანიიდან ფოთით თფილისში მოვიდა გერმანიის ჯარებისთვის პურის ფქვილი. ამ დღეებში თფილისში მოელიან მეორე გემს პურის ფქვილით საქართველოს მცხოვრებთათვის.

ჭიათურა

სახალხო გვარდიის მთავარი შტაბის ცნობით, საჩხერე ბალშევიკთა „ბანდების" ხელშია. [illegible] შევიდა მთავრობის რაზმი. შორაპნიდან დაიძრა სახალხო-გვარდიის ცხენოსანი რაზმი. ქუთაისის გუბერნიის კომისრის დეპეშით თანაშემწე, რომელიც ჭიათურიდან მოვიდა, საჩხერეს „ბრძოლა" გარეკილია. წაყვანილნი აქვთ ულტიმატუმი იარაღის დაყრის შესახებ.

საქართველოს სამხედრო გზის დახურვა.

დუშეთის მაზრაში მომქმედ სახალხო გვარდიის რაზმის უფროსის მოადგილეობის თანახმად, მთავარმა შტაბმა დაადგინა დროებით შეჩერება ყოველგვარი მიმოსვლა საქართველოს სამხედრო გზაზე.

ოსმალეთის დესანტი.

გერმანიის დელეგაციის თავმჯდომარე გენ. ფონ-კრესის გუშინ, 1 ივლისს, ჩამოვიდა ბათუმიდან და შეატყობინა თავმჯდომარეს განცხადება, რომ მან წინასწარ [illegible] ბათუმში [illegible] ჯარების უფროსს, რომ დაუყოვნებლივ გაეყვანა დესანტი სოხუმის ოლქიდან. ოსმალებმა უკვე გაიწვიეს ბათუმში დესანტი ალექსანდრე შერვაშიძითურთ,

ახალი ამბები

ტეხნიკურ დაბრკოლების გამო დღევანდელი ჩვენი გაზეთის ნომერი ორ გვერდიანი გამოდის.

◆ **ჟურნალისტების კრება.** 30 ივნისს შესდგა ჟურნალ-გაზეთებთა წარმომადგენლების კრება. კრებამ მიიღო რა მხედველობაში, რომ ზოგიერთი გაზეთები ათავსებენ ისეთ ცნობებს, რომელსაც შეუძლია მავნებლობა მოუტანოს ჩვენს რესპუბლიკას, და რომ ეს შემდეგში არ მოხდეს აირჩია დროებითი საქართველოს პრესის ბიურო, რომელიცათავრობისაგან მიიღებს ყოველგვარ ცნობებს და შემდეგ მიაწვდის პრესის წარმომადგენლებს. ბიუროში არჩეულ არიან: პეტრე სურგულაძე, აკაკი სიგუა, ალექსანდრე ასათიანი, დიმიტრი დუმბაძე და მაქსიმე ბერძნიშვილი. ბიუროს დაევალა სამი დღის განმავლობაში შეიმუშაოს წესდება. 1-ლ ივლისს მოხდა პრესის ბიუროს სხდომა, რომელმაც ოფიციალურად განუცხადა მთავრობის და ეროვნულ საბჭოს თავმჯდომარეებს ბიუროს დაარსების შესახებ და სთხოვა ყოველგვარი ცნობები მიაწოდონ მხოლოდ ბიუროს. დროებითი ბიუროს თავმჯდომარეთ არჩეულ იქნა პ. სურგულაძე, მდივნათ აკაკი სიგუა.

◆ **გაზეთის ქაღალდს მოელიან ფოთიდან თფილისში ამ დღეებში.**

◆ **ფოთში მოიტანეს 450 ათასი ფუთი პურის ფქვილი.**

◆ **ულეტა კარაკლისში.** კარაკლისიდან მოვიდა შემდეგი ცნობა: 27 მაისს დღის სამ საათზე თათრები სამი მხრივ შევიდნენ სოფელში და დაიწყეს რბევა და ქალების გაუპატიურება. ზოგიერთებმა შიშისაგან თავი მოიწამლეს. შემდეგ დაიწყო საზარელი ხოცვა-ჟლეტა. სალდათებსა და აფიცრებს იჭერდენ და ხვრეტდენ სოფლის გარეთ. ხვრეტდენ აგრეთვე დარჩენილ მამაკაცებს. წართმეული სიმდიდრე გაგზავნეს ყარსში. ქუჩაში ვერავ ნ გამოდის. დახოცილთა რიცხვი 2 ათასი კაცამდე არის. ასეთი უბედური მდგომარეობა დღემდე გრძელდება.

◆ **სოხუმში მომხდარ ამბების გამო,** მიწათ მოქმედების და გზათა მიმოსვლის მინისტრებს დაევალათ მიიღონ ზომები, გაგრაში და სხვა ადგილებში სახელმწიფო ქონების დასაცავათ.

◆ **შინაგან საქმეთა მინისტრს** დაევალა მუშ. და ჯარის კაცთა საბჭოს სავალდებულო დადგენილების განხილვა.

◆ **ახალ ციხეში** 29 ივნისს ჩამოვიდა ოსმალეთის სულთანის მემკვიდრე რომელიც მეორე დღეს გაემგზავრა ახალ ქალაქში.

◆ **სათბობი მასალის სიძვირის გამო** ფინანსთა მინისტრის თავმჯდომარეობით შესდგა საგანგებო თათბირი. დადგენილ იქნა: მოელაპარაკოს ფინანსთა მინისტრი გერმანიის სამხედრო მისიას დონის ოლქის ნახშირის შემოტანის შესახებ მარიუპოლის საწყობებიდან ნავთის შემოტანის შესახებ გალიციიდან, ან ბაქოდან. ამავე დროს გაძლიერებულ იქნას მუშაობა ტყიბულის მალარმოებში. დაევალოს მიწათ მოქმედების მინისტრს შეშა დაამზადოს. გზათა მინისტრმა შეამციროს მატარებლების მიმოსვლა. თუ ახლო ხანში არ იქნა შემოტანილი სათბობი მასალა 17 ივლისიდან ყველა საწარმოვო დაწესებულებებში მუშაობა შესწყდება გარდა წყლის სადენისა და ელექტროის სადგურისა.

◆ **მთავრობამ 29 ივნისს განიხილა** კითხვა პროვინციებში ანარქიის გაძლიერების შესახებ. მთავრობამ დაავალა სამხედრო და შინაგან საქმეთა მინისტრებს, მიიღონ ენერგიული ზომები ანარქიის ჩასაქრობათ.

◆ **შეშის ფულის მიცემა სამხედრო** პირებს 1 ივნისიდან მოსპობილი აქვთ.

◆ **გარდაცვალებულ კირიონ მე-II** ცხედარი მარტყოფის მონასტრიდან მოასვენეს 30 ივნისს ნაშუადღევის 2 საათზე და დაასვენეს საკათალიკოსო ეკლესიაში.

◆ **საერობო და ქალაქის საქმეთა** კურსებზე სამშაბათობით და ოთხშაბათობით წაკითხული იქნება ლექციები: სამშაბათობით წაიკითხავენ პ. მ. არლუთინსკი, ნ. ზ. ელიავა, ეზერსკი, კალიუჟნი და ი. ჟორდანია; ოთხშაბათობით—აზატიანი, არლუთინსკი, ეზერსკი, დარმანი, იანოვიჩი.

◆ **გაზ. „ალიონი".** გაზეთი „ალიონი", რომელიც ტეხნიკურ მიზეზების გამო დროებით იყო შეჩერებული, ჯერჯერობით გამოვა კვირაში ერთხელ ორშაბათობით 8 ივლისიდან.

◆ **საქართველოს რესპუბლიკის** წინააღმდეგ 30 ივნისს შიდა კომისარიატის მილიციონერებმა დააპატიმრეს 2 ავიცრები, ბატინსკი და პეტროვი „ღმერთო ფარავიდე მეფეს" სიმღერისათვის. გაჩხრეკის დროს მათ აღმოაჩნდათ პროკლამაციები, რომლებშიდაც მოუწოდებდენ ხალხს საქართველოს რესპუბლიკის დანგრევისაკენ.

◆ **იუსტიციის მინისტრის მოხსენება,** სიკვდილით დასჯის შემოღების შესახებ, მთავრობამ მოიწონა. ამასთანავე მომხსენებელს დაევალა ეს კითხვა შეიტანოს ეროვნულ საბჭოში დაჩქარებით.

◆ **საქართველოს ეროვნული საბჭო.** დღეს, 11 საათზე, შესდგება ეროვნულ საბჭოს მორიგი სხდომა.

◆ **ვიპოვე პასპორტი და ფულის** წიგნაკი გიორგი სპირიდონის ძე კერესელიძისა. პატრონმა მოიკითხოს ზუბალაშვილის ქუჩაზე № 7. ანდრო დავითიძესთან.

◆ 30 ივნისს ღამის პირველ საათზე გაძარცვეს ს. დ. ჯაფარიძე.

კრებები და მიტინგები

დღეს, საღამოს 6 საათზე შესდგება თფილისის კომიტეტის სხდომა.

— 2 ივლისს, საათის პირველზე შერემეტიევის ქუჩა № 56 შესდგება როგორც სამხედრო სამსახურში ისე მის გარეშე მყოფ ექიმის თანაშემწეების (როტის ფერშლების) კრება.

— დღეს საღამოს 7 საათზე ლორის-მელიქოვის ქუჩ., მელიქოვის მაღაზიაში დანიშნულია სხდომა მე-4 რაიონის მცირე კოლექტივისა.

პროვინციის ქრონიკა

სოფ. ძეგვი (გორის მაზრა). 16 ივნისს ამხ. ი. მიქელაძის თავმჯდომარეობით შესდგა ადგილობრივ მცხოვრებთა კრება. თფილისიდან საგანგებოთ მოწვეულ ამხანაგმა, ბიქტორ თევზაიამ, გააკეთა მოხსენება მიმდინარე მომენტის შესახებ. იგი ესაუბრა დამსწრეთ აგრეთვე საადგილ-მამულო რეფორმებისა და მობილიზაციის შესახებ. კრება კმაყოფილი დარჩა მოხსენებით.

— ამას წინათ აქ ვერაგულათ მოკლეს სოფლის კომისარი ვასო მამისაშვილი. მკვლელი იქვე თვით გაასამართლეს. ამის შემდეგ წამოყვეს თავი ნაძირალებმა. ახალი კომისარის დანიშვნის შემდეგ აქ გაალეს კერძო პირებმა დუქნები და დიდ მეტოქეობას უწევენ ჩვენს კოოპერატივს. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ვერც კოოპერატივის მესვეურები ასრულებენ პირნათლათ თავის მოვალეობას.

შავი ზღვის ფლოტი

აპრილის გასულს, როცა გერმანელები სევასტოპოლისკენ მიდიოდენ და როცა გამოირკვა, რომ ადგილობრივი დემოკრატიის უმრავლესობა უკრაინელების მხარეზე იყო და სურვილი იყო ციხის უბრძოლველათ გადაცემის შესახებ, ცენტრო-ფლოტმა განაჩენი გამოიტანა „თავის თავის გაუქმების და ძალა-უფლების ფლოტის უფროსის ადმირალ საბლინზე გადაცემის შესახებ; საბლინმა იმ პირობით მიიღო ფლოტი, რომ არავითარ შემთხვევაში ის გერმანელებს მას არ გადასცემდა. ამის შემდეგ სევასტოპოლიდან ყველა ახალი გემები ნოვოროსისკში წავიდენ, ძველები კი იქ დარჩა, რომლებიც ნემცებმა ჩაიგდეს ხელში. ივნისში სახალხო კომისართა საბჭომ რადიოთი მოითხოვა, რომ ნოვოროსიისკიდან ფლოტი გადასულიყო სევასტოპოლში და დარჩენილიყო თანახმად ბრესტის ხელშეკრულებისა ომის გათავებამდე გერმანელების განკარგულებაში. ადმირალ საბლინმა გადაჭრით უარყო ეს. მაშინ ის გაწვეულ იქნა მოსკოვში, სადაც დააპატიმრეს და ფლოტს უბრძანეს წასულიყო სევასტოპოლში და თანაც აცნობეს რომ ეს გრაფ მირბახის ულტიმატური მოთხოვნაა, რომლის ვადათ 18 ივ. დანიშნულიო. ეს საკითხი 17 ივნისს მრავალ-რიცხოვანმა მიტინგმა გაარჩია. ყველა იმის მომხრე იყო, რომ არ დამორჩილებოდენ სახალხო კომისართა საბჭოს განაჩენს. ამას მხარს უჭერდა ყუბან-შავი ზღვის მთავრობა. გემებზედაც განხეთქილება ჩამოვარდა ჯავშნოსანი „ვოლია" კრეისერი „ტრაიანი" და სამი ნაღმოსანი დაემორჩილენ კომისართა საბჭოს და წავიდენ სევასტოპოლში. დანარჩენი გემები ჯავშნოსანი „თავისუფალი რუსეთი" და სამი ჯავშნოსანი გადაწყდა ჩაეძირათ. 18 ივნისს ყველა გემები ზღვაში გავიდენ. ნაღმოსანმა „ქერჩმა" ოთხი ნაღმი ესროლა ჯავშნოსან „თავისუფალ რუსეთს" და შემდეგ სხვა ნაღმოსნებს თითო ნაღმი. როცა ეს გემები ჩაიძირა თვით „ქერჩიც" ჩასძირეს. მეზღვაურები ნავებით გამოვიდენ ნაპირად. მეზღვაურები სტიროდენ, სტიროდენ აგრეთვე მოქალაქენი, რომლებიც ამ სურათს უცქეროდენ ნაპირიდან.

რუსეთში

შეუძლებელია დღეს რუსეთზე აულელვებლად წერა და ლაპარაკი. უბედური ქვეყანა თანდათან უახლოვდება პირველყოფილ მდგომარეობას. ტელეგრაფები და ტელეფონები თითქმის აღარ მუშაობენ. მისვლა-მოსვლა შეწყდა. აღარ დადის ფოსტა, ან მხოლოდ შემთხვევით. აღარ მოდის ჟურნალ-გაზეთები. რუსეთის მოქალაქე მიჯაჭულია თავის სოფელზე, ან ქალაქზე, როგორც გარიყული სადღაც კუნძულზე, და არ იცის რა ხდება მის გარეშემო.

ასე სდგას სალდათი თავის სანგარში მტრის მოლოდინში, მას თავს დაჰფარფატებს სიკვდილის აჩრდილი, ესმის ტყვიების ზუზუნი და ზარბაზნების ღმუილი, ჰხედავს თვალწინ აღრღნილ მიწას და გვერდში წაქცეულ ამხანაგებს, მაგრამ კი არ იცის, თუ რა ხდება მახლობელ ჩირგვის იქით.

ტლანქად აშენებულმა რუსეთმა ვერ გაუძლო რევოლიუციის ქარიშხალს. რუსეთი დღემდის ირღვეოდა იქ, სადაც თეთრი ძაფებით იყო ნაკერავი: რევოლიუციის მსვლელობაში გარეშე ძალამ, ბალშევიკების ტაქტიკამ და სხ. რუსეთის გულს მოსწყვიტა განაპირა ქვეყნები. მაგრამ დღეს დაიბზარა თვით ეს გული ათასი გაუვალ თხრილებითა და „ფრონტებით" და ვერავინ იტყვის, სადამდი გაგრძელდება უმაგალითო გახრწნა ქვეყნისა.

„ომი ყველასი ყველას წინააღმდეგ", აი დღევანდელი რუსეთის სინამდვილე.

და ამომწვარი ქალაქები, დანგრეული შენობები, განადგურებული რკინის გზები, დახოცილ დასახიჩრებულნი ათასები, ათიათასები—აი რუსეთის საშინელი სურათი. ასეთია ბაქო, ასტრახანი, პენზა, ეკატერინოდარი, ცარიცინი... რომელი არა?

გლეხები, მუშები, ყაზახები, ფრონტოვიკები—ეს ახალი წოდება რუსეთში—ვინ ვის ებრძვის!

სთხრიან, სთხრიან სანგრებს დილიდან საღამომდე, გალავანებს ავლებენ ქალაქებს, სოფლებს, რკინის გზის სადგურებს. დიდი თუ პატარა, ქალი და კაცი, ღარიბი და მდიდარი—ყველა ამ ჯოჯოხეთშია ჩაბმული.

დღეს ამ ქალაქში, ხვალ იმაში ცხადდება საყოველთაო სამხედრო, ან შრომის მობილიზაცია (ეს შრომა სანგრების კეთებაში გამოიხატება) და „თავისუფალ მოქალაქეთ" ეკრძალებათ აქა თუ იმ ქალაქიდან, ან სოფლიდან გასვლა.

სხვა ადგილებში კიდევ აკრძალულია შესვლა უპურობის გამო, და ასე კვლავ ცოცხლდება ბატონ-ყმობის დროის წესი ადგილზე მიჯაჭვულობისა.

რა საშინელი დაცინვაა, რა უკუღმართათ ჩაიხლართა ბედი დიდი ქვეყნისა!

და გამწარებულნი, უკიდურესობამდე მისულნი მოქალაქენი „საბჭოების სოციალისტურ რესპუბლიკისა" სწყევლიან თავისუფლებასაც, გაჩენის დღესაც და გადარბიან ერთი ადგილიდან მეორეში, თუ მოახერხეს, ქრთამით იქნება ეს თუ ისე, დაძრწიან, რომ როგორმე თავი დააღწიონ თავის „მოქალაქეობრივ მოვალეობას".

სწერენ, საფრანგეთის დიდი რევოლიუციის შემდეგ გავიდა მეოთხედი საუკუნე და დადგა დრო, როდესაც მოქალაქეს რცხვენოდა რევოლიუციონერის სახელის ტარებაო—თითქო განგებ ასეთი მდგომარეობის შექმნას სცდილობენ რუსეთის მემარცხენენი, მისი დღევანდელი ბატონები.

ერთად-ერთი საიმედო გზა, რომელიც დღემდის მთავარ პუნქტებს აერთებდა, იყო მდინარე ვოლგა, მაგრამ დღეს იმაზეც შესწყდა გემების მიმოსვლა. საქმე იმაშია, რომ ჩეხო-სლოვაკებმა დაიჭირეს სიზრანი, სამარა და სხვა ქალაქები, და მათ მოწინააღმდეგე ჯარების მთავარსარდალმა, ვიღაც მიასნიკოვმა, გასცა ბრძანება, რომ ამ ქალაქებისაკენ აღარ დაძრულიყვენ გემები. განა ასტრახანიდან სარატოვამდე იშვიათად დადიან გემები. აქამდიც გემების მუშაობა გამოიხატება მხოლოდ ნავთისა, ჯარებისა და ლტოლვილთა გადაზიდვაში, სხვა გადასატან-გადმოსატანი არა ჰქონდათ რა. მრავალი გემი ვოლგაზე სრულებით არ დაძრულა საზამთრო ადგილებიდან, ერთხელაც არ გაუჩაღებია ორთქლი. ისედაც არა იყო რა, მაგრამ უგზოობამ მაინც საშინლათ გაამწვავა სურსათის საკითხი. დღეს დაფლეთილ რუსეთზე კვლავ ვრცელდება ერთი საშინელი მეფის უფლება-ბატონობა შიმშილისა. მისი იმპერია თანდათან ფართოვდება.

დღემდის სამხრეთისა და სამხრეთ-აღმოსავლეთის ქალაქებში ასე თუ ისე იყო პური და ის თავისუფლად იყიდებოდა, დღეს იქაც დიდი ნაკლებობაა და გირვანქა ღირს 1 მ. 50 კ.—2 მანეთამდე (ასტრახანი-ცარიცინი). მაგრამ რაც უფრო ჩრდილოეთით მიდიხართ, კრიზისი მით უფრო მწვავეა და მოსკოვში, ამბობენ საშინელი შიმშილობაა და გირვანქა პურის ფასი 10 მანეთამდე ადისო. რაღა იქნება კიდევ იქით!

იბადება კითხვა—გაიტანს თავს მრავალტანჯული ქვეყანა ახალ მოსავლამდე, თუ კატასტროფა აუცილებელია.

დღეს მთელი რუსეთის იმედი ყუბანისა და თერგის ოლქებისკენაა მიპყრობილი. მოწყვეტილი ჩრდილოეთი, ცენტრალური რაიონი (სვერდლოვის სიტყვა მოსკოვის ყრილობაზე) ურალი, კასპის გაღმა მხარე (იქნებ იქ უკვე ახალ მოსავალი იყოს) და [illegible] საიც მას შეჰყურებს. მაგრამ დასახელებულმა ოლქებმა [illegible] ლონ ადამიანის ვალი და პატიოსნათ მისცეს სხვას მთელი თავისი ზედმეტი პური—უშველის კი ეს უზარ-მაზარ ქვეყანას?

მაგრამ როგორც სჩანს, ყაზახები სრულებითაც არ ჰფიქრობენ „ჩვრებში" პურის გაცემას, დამშეულ ადგილებს კი გასაცვლელათ სხვა საქონლის არა გააჩნიათ რა. ამით აიხსნება ის, რომ ბალშევიკები შაპოშნიკოვისა და ჯულაშვილის მეთაურობის „ჯვაროსანთა ომს" ამზადებენ სამხრეთზე (შტაბი ცარიცინში).

„ჯვაროსნებთან" შეერთებას ხომ არ ჰფიქრობს ჩვენი მთა!

ალფა ცისკარიძე.

(შემდეგი იქნება).

საად.-მამულო რეფორმა

საჩხერე. (შორაპნის მაზ.) ამ დღეებში საჩხერეში მოვიდა მამულების მიმღები კომისია. ადგილობრივი გლეხები კომისიის მუშაობას სიხარულით ეგებებიან და მთავრობას მადლობას უცხადებენ ასეთ ნაბიჯის გადადგმისათვის. კომისია პირველათ შეუდგა ფრიდონ წერეთლის მამულების მიღებას. ამ მამულის მიღების შემდეგ ჩაიბარებს დანარჩენ წერეთლების მამულებს.

ძლიერ უნუგეშო მდგომარეობაში, არის საჩხერის რაიონის მთები თუმცა ადგილობრივი საადგილმამულო კომიტეტი ყოველგვარ ღონისძიებას ხმარობს, რომ მთები იქნეს დაცული, მაგრამ არავითარმა ზომამ არ გასჭრა. თუმცა კომიტეტი სურდა დაეყენებია თავის მხრით დარაჯები, რომლებით დაიცავდენ ტყეს თვითნებობით გაჩეხისაგან. მაგრამ კომიტეტის უსახსრობის გამო ეს ვერ მოაწყო. საჭიროა ამას საგუბერნიო საადგილ-მამულო კომიტეტი მიაქცევდეს ჯეროვან ყურადღებას და ტყის საქმეს მოაწესრიგებდეს.

შ. ხ.

(ქუთაისის გუბერნიის საადგილ-მამულო და ყველა სათანადო კომიტეტების მართ).

დღემდის ჩვენ ს.ს. დარკვეთის ზოდ და მოხოროთუბნის მცხოვრებთა უმრავლესობა შეშით და სხვა მასალით ვსარგებლობდით ვანის სახემწიფო ტყით (წირქვალის საზოგადოება, ჭიათურის რაიონი). უმრავლესობას გვქონდა მთები სხვადასხვა ადგილებში საკუთარი ტყე, დღეს ყველა მთები დეკრეტის ძალით საადგილ-მამულო კომიტეტთა განკარგულებაში გადავიდენ, მაგრამ ფაქტიურათ, ჯერჯერობით, აქ, ჩვენში, კომიტეტები მხოლოდ სახელმწიფო მთებს დაეპატრონენ. აქ ერთის მხრით სწორე ნაბიჯია გადადგმული, მაგრამ მეორე მხრით, რაკი კერძო მთებით სარგებლობის მოწესრიგება ჯერ ვერ შესძლეს კომიტეტებმა, და ეს არც ისე ადვილია სინამდვილეში ხალხის დიდი უმრავლესობა—სხვას ვინლა სჩივა, უშეშოთაც ვრჩებით—და აი რატომ ვანის სახელმწიფო ტყე თავის გარშემო მცხოვრებლების ნაწილსაც ვერ გასწვდება, შეშის ძველი აღრიცხვა უდრიდა 110-მდე საჟენს და დღეს მოითხოვენ 300 საჟენზე მეტს, დანარჩენები კი ვრჩებით უშეშოთ. ამიტომ, ვინაიდან კერძო მთებს საადგილ-მამულო კომიტეტები ჯერ ადგილობრივათ ვერ განაგებენ და ჩვენთვის რევოლიუციის მოღალატეთ გამოსვლა სასურველი არ არის, მივმართავთ საგუბერნიო და ყველა სათანადო საადგილ-მამულო კომიტეტებს, მოგვეცეს საშუალება ჩვენი ოჯახური მოთხოვნილება, თუნდ რომ ბაჟითაც იყოს, დავაკმაყოფილოთ ყოფილი კერძო მთებიდან („საჯიუკო", „დიდგანი—საწერეთლო", „ხამისნარი" და სხვ.) შეშით მაინც.

სამწუხაროა ისიც, რომ დღემდის მასიურათ დამშეული ხალხი, კვლავ ც თითქმის ამავე მოელის ცივი, ქარიან ზამთრის წყალობით, და უშეშოთ რომ დავრჩეთ, ვგონებ, იქამდის მივაწიოთ, რომ ქვეყანა საგიჟეთის სამეფოთ გადაიქცევა.

კომიტეტებისადმი გაზეთის საშუალებით მიმართვა იმ მოსაზრებით ვარჩიე, რომ შესაძლებელია ამგვარ მოვლენას სხვაგანაც ბევრგან ექნეს ადგილი, ამისათვის, იმედია, კომიტეტები სასწრაფოთ შეუდგებიან მიზანშეფარდებულ დროებითი წესების გამომუშავებას. ჩქარება მით უფრო საჭიროა, რომ მთებში მაინც უკვე უხეში ძალები ტრიალებენ და უთავბოლოთ აოხრებენ დაინტერესებულ პირთა დავალებით.

სვიმონ ბარათაშვილი.

27 ივნის ავლაბარში დავკარგე ტყავის საფულე, რომელშიაც იყო ფულათ 1[...] მან., [...] „პასპორტი", ს. დ. პ[...]ტიის წიგნაკი. მპოვნელს ვსთხოვ დოკუმენტები დამიბრუნოს შემდეგი მისამართით: კახეთის ქ. № 10, სახლი ივანოვ[...] ს. სოლომონ ისაკის ძე მ[...]შვილ[...]

მსწრაფლ-მბეჭდავი სტამბა რუხაძისა, გაზაფხულის შესახვევი, № 1.